

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-01-26
Besvaras senast
2026-02-16

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2025/26:301 Användningen av analysplattformen Palantir

Under senare tid har det uppmärksamats att svenska rättsvårdande myndigheter, däribland Polismyndigheten, troligen använder analysplattformen Palantir i underrättelse- och analysarbete. I sitt svar på min skriftliga fråga framhåller justitieministern att användningen sker inom ramen för gällande lagstiftning, att uppgifterna ägs av svenska myndigheter samt att inga otillåtna personuppgifter behandlas.

Samtidigt har Palantir varit föremål för omfattande internationell kritik. Bolaget har utvecklat och levererat avancerade analys- och övervakningssystem till bland annat amerikanska säkerhetsmyndigheter, migrationsmyndigheter och militära aktörer. Flera granskningar och forskningsrapporter har pekat på betydande risker kopplade till rättssäkerhet, transparens, diskriminering samt svårigheten att i praktiken kontrollera hur algoritmiska analyser påverkar beslut och prioriteringar. Även risken för ett långsiktigt tekniskt och organisatoriskt beroende av en kommersiell, utomeuropeisk aktör har lyfts. Den senaste tidens händelser har, om möjligt, än tydligare gjort att detta perspektiv måste vara vägledande i strategiska beslut.

Av rapportering och offentliga uppgifter framgår vidare att Palantirs system ofta är så kallade black box-lösningar, där varken användande myndigheter, domstolar eller tillsynsorgan fullt ut kan granska hur analyser, samband och riskbedömningar genereras. Detta väcker frågor om hur grundläggande rättssäkerhetsprinciper – såsom proportionalitet, förutsägbarhet och möjlighet till efterhandskontroll – kan upprätthållas.

Mot denna bakgrund vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

1. Hur säkerställer ministern och regeringen att användningen av Palantir i svenska rättsvårdande myndigheter inte leder till beslut eller prioriteringar som i praktiken grundas på icke-transparenta eller icke-granskningsbara algoritmiska analyser?
2. På vilket sätt kan enskilda individer få sin rätt till insyn, rättelse och rättsmedel tillgodosedd om Palantirs analyser ligger till grund för myndighetsåtgärder, exempelvis i underrättelsearbete eller operativa prioriteringar?

3. Har ministern och regeringen låtit genomföra – eller avser regeringen att låta genomföra – en samlad rättsstatlig och integritetsrättslig konsekvensanalys av användningen av Palantir, inklusive risken för indirekt diskriminering och systematiska snedvridningar i analys?
4. Hur bedömer ministern risken för ett långsiktigt tekniskt och strategiskt beroende av en amerikansk privat aktör inom centrala delar av rättsväsendets analys- och underrättelseförmåga?
5. Avser ministern och regeringen att ta initiativ till tydligare nationella riktlinjer eller lagstiftning för användning av kommersiella AI- och analysplattformar inom rättsvårdande verksamhet, i syfte att stärka demokratisk kontroll, transparens och rättssäkerhet?

.....

Petter Löberg (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren